

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sortes, Qvibvs, Ne Temere Cadant, Temperandis; Vel, Si
Temere Dvcvntvr, Castigandis, Divini Ivdicii Æqvitas
Semper Adest**

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1645

§. 11. SS. Menstruorum sortitione multos vtiliter moneri, de moribus emendandis; aut quod mortem in procinctu habeant, quam subesse non arbitrarentur. Et cautela circa menstruorum Sanctorum abusum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52306)

gressus oratorium Davidici carminis sumo librum, ut scilicet apertus aliquem consolationis versiculum daret. In quo ita repertum est: Edixit eos in spe, & non timuerunt, & inimicos eorum operuit mare. Interea ingressis in fluvium super pontem, qui duobus lincibus tenebatur, navis illa qua Leudastem vehebat, demergitur: & nisi nandi fuisset adminiculo liberatus, cum socijs forsitan interisset. Navis vero alia, qua huic innexa erat, qua & vindictos vehebat super aquas, Dei auxilio, elevatur &c. Quod & versiculo Psalmi respondit, & quæ postea euenerunt, significavit. Nam innocentia è fluctibus his emerit, & calumnia naufragium fecit, mala omnia, quæ machinata fuerat, in capita authorum retorquens. Ad hunc modum, ut supra memoravi, à multis pijs viris hodiè que, libellus de *Imitatione Christi*, tempore tentationis aut tribulationis, aperitur, semperque aliquid occurrit, quo mens eorum roboratur, & ad aduersa toleranda confirmatur.

§. XI.

SS. *Menstruorum* sortitione multos utiliter moneri, de moribus emendandis; aut, quòd mortem in procinctu habeant, quam subesse non arbitrarentur. Et cautela circa *menstruorum* Sanctorum abusum.

Eodem potest reduci mensura Sanctorum fortitio, supra à nobis laudata; in qua non solum pij homines ad cultum Sanctorum excitantur, sed saepe etiam, diuina dispositione, eius quis virtutis commonefit, qua maximè indiget; aut illo vitio abstinere iubetur, cui praecipue indulget. Quin & sententia persaepe fuit accipienti schedam valde accommodata. Scio cuidam, *Meditationem mortis*, eo mense, obuuisse, quo mortuus est: alij eodem die. Cuius rei vel hoc ipso, quo ista in lucem eduntur Anno Christi 1644. duo recentia exempla contigerunt, vnum mihi domesticum, alterum vicinum. Fratrem Ingolstadij habuimus industrium, laboriosum, diligentem, nomine Ioannem Nicolai Steingadensem, omnibus de pietate & fraterna charitate acceptum. Is prid. Cal. Februarij sanctum menstruum, de more, accepit; qui erat S. Blasius, cuius festus dies in tertium Februarij incidit. In scheda Sancti non solum *Meditatio mortis* illi commendabatur, verum etiam sententia ipsa vigilem esse iubebat. Tertio postea Februarij die, non procul Voburgo, comuni via, per riuum resolutis niuibus repente profundum ac rapidum, in curru, transiturus
 aquis

aquis haustus est; cum pridie, post peccatorum suorum confessionem, sacrosanctā Eucharistiam, velut in viaticum, præsumisset. Subita ea mors fuit; sed, ne improvisa esset, sanctus eū mensurus admonuit. Et verò illum monitionis memorem fuisse, testata sunt gemina flagella, quæ, cum Rosario, apud eum defunctum, reperta sunt. Nempe dum etiam, ex negotio, itinera faceret, corpus admonere voluit, ne exorbitaret. Atq; hoc est domesticum exemplum. Alterum vicinū, ad Ingolstadiensem hanc Academicam Sodalitatem Partheniam; maior Congregatio Landishutana, his verbis perscripsit. *Extulimus, his diebus, funus, charissimi Sodalis, Nobilis Domini Onuphrij Kreitmair: qui olim Ser. mo. Electori Bauaro à cubiculis, ad extremum prefectus Arci Landishutane fuit: vir magnis & religiosis etiam virtutibus ornatus: ut videri posset, in templis potius, & Marianorum sodalium catu, quam domi suæ degere: tam in illis, ut & sacramentis obeundis, frequens erat. usq; vivus, publicum exquisitæ pietatis, ac integerrimæ vitæ fuit exemplar, ita mortuus, tum civitati nostræ, tum nobis inprimis dedit lugendi argumentum. Lentum hydropem, aliaque fatalis morbi incommoda inuicta patientiâ ita*

toleravit; ut nullo quidem acerbioris vite fastidio, sed diuinae voluntati, cui se totum permittebat, obsequendi alacritate, mori gestiret: quam in rem pridie, quam obiret, in sortitione Diui menstrui mortem meditari est iussus. Vitam itaque, quam adeò inculpatam exegit, cū morte, vel rectius cum meliori, ut speramus, vitā commutauit. Pro cuius anima, ut sumus diuinae sententiae ignari, DD. rñ VV. rñ piaculares ex fadere preces imploramus: idem, in pari causā, cum fide prestituri. Landishutiō. Marty. 1644. Illustrius quiddam sub-

Ex Geni-
is Philip-
pi V Vil-
helmi
Com. Pa-
latini in
Oliua Ia-
gellonia.

iangam. De Anna Caroli Austriaci filia, Ferdinandi II. sorore, Sigismundi III. prima vxore, Vladislai Regis, hodie Polonis imperantis matre legimus, eam Tutelarem sibi, in menses singulos alium, pro Sadalitatum Deiparae sacratarum more, sortitō delegisse, cui dum inscriptam sententiam acciperet: Memento homo, quia puluis es &c. ceu mortis commonita, omnibus se munit, ad obitum, Sacramentis, ac discessit è vita An. 1598. Pietatis, Religionis, Innocentiae, Clementiae, Modestiae, Castimoniae, verbo, virtutis speculum. Sancto virtus aliqua, aut actio virtutis ascribitur, illo mense, imprimis exercenda. Iracunda & ignoscere nolenti mansuetudo, & com-
memo-

memoratio patientiæ Christi, in scheda porrecta est, & profuit. Nam, posita ira, inimico ignouit, & postquam illam sententiam legit: *Omnis amaritudo, & ira, & indignatio, & clamor, & blasphemia tollatur à vobis, cum omni malitia, aduersarium salutare suauiter, eique benefacere cæpit.* Mil- le hîc sese exempla offerunt, vno adhuc contentus ero, quod Anno 1606. Ingol- stadij itidem contigisse in hunc modum, narratur: *Iuuenis fuit, qui, ut vel morbi*

Ephes. 4.

Hierem.
Drexel. l.
2. Trif-
megisti,
c. 7. §. 3.

*seuitem, vel certè Mundi blanditias eua-
deret, DEO sese deuouit, & Religioso sta-
tui. Morbus abiit, & breui post, bonum hoc
propositum cum illo. Sensim enim quidquid
pietatis in morbo hauserat, euannit, & ita iu-
uenis iste, post restitutam corporis valetudinem,
agrotare primum capit animo, & post per sana-
tum morbum, peius habere. Principio quidem
feruebat, & volabat, post paullo lentiùs ibat,
deinde stabat. Sed nec diu, nec impigrè; mox
languere incipiebat; tandem aperte vitiorum
dulcedini succumbebat. Nam mundi facies,
quæ prius terrebat, iam arridere; religiosus sta-
tus, qui antea placebat, iam terrere; societas
bona, qua gaudebat, displicere incipit. Ita mi-
ser tam suauiter & facile obliuisci potuit pri-*

mum

mum voti sui; dein sui ipsius; postea oeli; demum ipsius Dei. Ita paullatim per gradus ibat, sed non ad calum; tendebat in præceps, sed via molli & clementer declivi. neq₃ enim repente pessimus factus est; at qui hodie fuit aureus, cras vix argenteus repertus est; breui post æreus; exinde ferreus; deniq₃ factus est luteus, & ipsum canum. Ita prodigus ille Euangelicus primò patrimonium repetijt: hoc impetrato, in regionem longinquam abiit, parentisq₃ oculis se subduxit. Neq₃ hìc stitit: prava etiam societati se iunxit. Nondum finis. Ea tandem fecit, quæ socij & socia; gula & luxuria in quotidianos mores transierunt. Ita, ad mentem Siracida, est processio in malis viro indisciplinato. Hoc plane modo iuuenis ille, de quo capi dicere, sensim seipso deterior factus est, & è sancto, progressu temporis, in improbum mutatus. Hoc ferè solùm retinuit boni, quòd Beatissimam Virginem & Mariana Congregationis cætum non penitus deseruerit, sed subinde se præsentem stiterit, saltem in ceremoniam. Ita factum est, ut, stato die, cum ceteris, MENSURVM SANCTVM acceperit, & quidem SORTE prorsus diuina. Nam sententia qua pronunciata est, dum ille, ante crucifixi signum, ex more, flectit genua, è mellifluo doctore Ber-

Eccli. 20.
9.

re Bernardo transcripta erat, hisce omnino verbis: Quid tardas ipsum, quem iam dudum con-
seperas, spiritum parturire salutis? nil mortali-
bus vel morte certius, vel incertius hora mor-
tis. quo modo viuere potes, ubi mori non audes?
Audiit hac iuuenis tacitus quidem, sed, quasi
fulmine ictus, monitorem è celo agnouit; & il-
lo statim die fugam è lubrico in tutum parauit,
altera verò luce, hilaris & alacer ad Religiosam
domum contendit, usq; se aggregauit, quos diu
fugerat, victurus illic, ubi mori non trepidaret.
Sic multos tetigit Deus sorte chartacea, &
veluti ceruos fugientes iaculo amoris vul-
nerauit. Tria tamen hîc monenda censeo.
Primum, eiusmodi sententias Sanctis
Menstruis subiunctas, semper posse trahi
in vtilitatem, si aut virtutem inde discamus
amare, aut vitium detestari, de quo sen-
tentia meminit. Secundum, vti non est mens
Congregationis alicuius, per eiusmodi
schedas hariolari, aut futura pandere; ita
neminem Panico terrore sibi persuadere de-
bere, diuinare se inde posse, aut conijcere,
quid in hac vita immineat. Nam, v. g. li-
cet vitam emendare possit, ne morte præ-
occupetur, qui in Menstruo sancto memo-
riam Mortis exercendam accepit; stultissi-
ma

S. Bern.
epist. 105
ad Roma-
num, Rō.
curiæ
Subdia-
conum.

ma tamen se anxietate cruciaret, si incerto existimare vellet, sibi illo mense esse moriendum. Tertiū est; pessimos esse Sodalē qui, dum nihil pensi habent, de quo morbo ipsi, per eiusmodi suffragia, moneantur, tamen sitientissimè attendunt, quid alijs legatur; putantque sinistram suam de alijs opinionem, etiam diuino testimonio, per eiusmodi sententiās, confirmari. Quare si humilitas alicui commendatur; ea medicina iudicant, superbiam eius notari; si liberalitas; En, aiunt, qua virtute indigeat auarus? Nempe hic est astus mali dæmonis, vt pietas abeat in risum; & metuat accipere Sodalē; vnde erubescat.

§. XII.

Quenam Sortes diuisoria licite sint, & quibus conditionibus?

Sextum documentum. *Sors diuisoria Politica civilis* licita & utilis, ac aliquando penè necessaria est. Licita, quia iure ac probis legibus recepta, & consuetudine optimarum Rerump. confirmata est. Hac sorte vsi sunt Romani (& Siculi Athenienses secuti) in iudicijs legendis, prouincijsque assignandis, item in herciscunda familia, in militia; & cum dubium esset, qui

Sigon.
lib. 2. de
iudic. c.
12. ex Af-
conio. &
lib. 3. de